

Яўген Малиноўскі

ПРУСІЯ: ПСИХОЛІА ПРЫСУТНАСЦІ

ББК 86

Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псіхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны”, 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

© Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны” 2007
© Афармленне Уладзімір Гундар

ІНФУСІА ЯДКІЗНАСІІ

Вера, яка не ґрунтується у культурі
не може тріяти.

Ян Павал ІІ

ІІ

II.8. 3 хуткасцю Хрыстовай эры

Раство 2007 падштурхнула гісторыю, і яе панесла некуды “в звенищую, снежную даль” з хуткасцю цывілізаванай незалежнасці. Гэтая цывілізаванасць мае ужо, прынамсі, 2000 спосабаў небажыхарства – прыблізная колькасць старонак у Вібліі. “Ну что же небо, – класіфікуе граждан, – пустое место?” “Мне здесь прекрасно, стабильно, сухо”, – падхопіў яго жонка. Сапраўды, трынаццаты год “сильной и процветающей” дае падставы для рабалепскага негалоднага існавання. Што інчэ беларусу трэба? Чаму ён, грэбуючы камфортам, усё часцей пачынае галадаць..? За ідэю, за праўду, за гонасць. Ледзь не напісаў “за Хрыста”, але своечасова спыніў гэтую паслядоўнасць, бо за Хрыста не галадаюць, а Яго посяць! І гэты пост можа прымаць розныя адценні: ад пачрай адмовы ад снажывецкай фізіялогіі да духоўнай вяртасці свабоды, якая магчыма толькі пасля спазнання Хрыстовай праўды! Ён жа ёсць нашым “шляхетным жыццём” [Ян 14, 6], нашаю “ласкаю сирьяльнай” [Лк 4, 19].

3 гістарычнага і лагічнага пункту гледжання, **anno Domini**, лета Гасподняе, што год нагадвае аб шляхетным пачатку: “Было Святло існае, што асвятляе ўсялякага чалавека, які прыходзіць у свет. У свеце быў, і свет праз Яго пачаў быць, і свет Яго не пазнаў. Прыйшоў да сваіх, і свае Яго не прынялі” [Ян 1, 11]. Але чаму не прынялі свайго Гаспадара і Творцу? Таму што свет прымае таго, хто навязвае сваё імя, якога немагчыма пазбегнуць, як назойлівага “цыганяці”, як ліпкага ранішняга матылькі, як рэкламы, як лыжкі дзэгацю ў бочцы мёду, як свайго лёсу, “по-своему несчастного в каждой несчастной семье” (Л. Толстой). Бо кожная шчасная сямья, як ваўважае класік, “шчасліва аднакова”. І гэтая шчаслівая аднасць выходзіць ад Хрыста, Яго Слова, народжанага ў пячоры босапамятнага роду.

Каб утрымаць сваю памяць ад прагрэсіруючай амнезіі роду злашчаснага, персанаж рамана Г. Маркеса “100 год адзінаццаты на цэнтральнай плошчы горада ўзвёў лозунг: “Бог ёсць”. Але як аказалася, ні гэтая, адмечаная Нобелеўскай прэміяй, мастацкая парада, ні лаканічнае папярэджанне на даляры США in Good we trust не спыняе гарэзлівыя мроі падлетка, прэ-

тэндуючага “надолго и всерьёз” закансерваваць генафонд нацыі ваенна-спартыўным комплексам. “Не сядзіцца ў хаце хлопчыку малому”, вабяць яго снежна-каралеўскія гульні на прыз “Тытаніка”, прэзентаванага пад “№ 1”.

Слова **”an-no** – з габрэйскага “дар, ласка”. З лацінскага яно яшчэ можа азначаць пераправу, паром, што побач з імі ар-лівым “Тытанікам” выглядае недарэчна і неэфектыўна. Затым гэтая немудрагелістая прылада надзейна абаронена ад “айс-бергу” марнага лёсу. Калі стала вядома аб тым, што недаўно побач з пасажырамі на тонучым караблі знаходзіліся коні, Б. Слуцкі ў пачатку брэжнеўскіх 70-х, пранікнёна папярэджвае найўнае чалавецтва:

Кони шли на дно и ржали, ржали,
все на дно, покуда не ушли.
Вот и всё – а всё-таки мне жалких,
рыжих, не увидевших земли.

Гэта паэтычная метафара лёсу грамадолюбівых гражданаў, якія па-савецку найўна і па-бальшавіцку рэспектыўна цягнуць усё тую ж лямку “вялікага чырвонага мока” [Адкр 12, 3]. І вось нейдзе на “линии обороны Сталина” яны ўжо рэанімуюць “звера, у якога смяротная рана загаілася” [Адкр 13, 12]. Ізноў “демарш энтузіастаў” выпрабоўвае “цярпенне і веру святых” [Адкр 12, 10]. І прамагная навала “князя гэтага свету ўва Мне не мае нічога” [Ян 14, 30]. Ёй супрацьстаіць глыбока асабістая, прэжаносная, высакародная постаць нашага сучасніка, “народжанага з вышыняў” [Ян 3, 7] ад Духа Святога і Марыі Дзевы.

Значэннем сочым за нараджэннем па-універсітэцку адукаванага, па-ўрапейску эстэтычнага і асабіста вольнага новага чалавечыя беларусаў, што, ня гледзячы на сталінскія “страшылкі”, нясуць сваю веру ў культурна-прававую годнасць сваёй краіны. Іх нябачна мала, свядома непадкантрольных і дзявара не заідэалагізаваных юнакоў і дзяўчат – каля “дванаццаці” тысяч. Але нябачна з імі, згодна А. Блоку, “в белым венчике из роз впереди Иисус Христос...”. Яны крочаць з шуткасю нашай, г. зн. Хрыстовай, эры і з упарта сціплым жадааннем: “людзьмі звацца”.

